



SUPERSTITIONEM
SINE EXCEPTIONE ESSE NOXIAM,

DISPUTATIUNCULA
NONNULLIS STEPHANEI ALUMNIS
PROXIME DISCESSURIS
DIE VIII FEBR. MDCCXC. HOR. X
HABENDA

AD FIRMA BUNT RESPONDENTES:

GODOFREDUS FRIDERICUS GOMPF,
GEORGIUS FRIDERICUS GERLOF.

AD OPPONENDUM PARATI SUNT:

JOANNES CHRISTOPHORUS MOESER.
JOANNES FRIDERICUS BESSER.
JOANNES ANDREAS WOLDMANN.
GOTTFLOB FRIDERICUS WILHELMUS POMME.
JOANNES FRIDERICUS CAROLUS AUGUSTUS STEGMANN.
JUSTUS FRIDERICUS HENRICUS KRUSE.
JOANNES CHRISTOPHORUS LUDOVICUS NIEMEYER.

Halberstadii, Litteris Delianis.

3

SUPERSTITIONEM SINE EXCEPTIONE ESSE NOXIAM.

THESES.

I.

*N*aturam vario modo intelligimus. Sive enim complexum rerum creatarum, sive strictiori sensu rerum terrestrium; sive denique vim cuique rei insitam ita dicimus. Postremam in primis h. l. significationem sequimur.

II.

Naturalia igitur sunt, quæ cum viribus cuique rei insitis convenient; *supranaturalia*, quæ illas superant.

III.

Hinc *naturalia naturales & causas & effectus habeant necesse est.*

IV.

Quæ qui explicare didicit, ei scientiam rerum *physicam* tribuimus.

V.

Qui autem effectibus naturalibus explicandis causas supranaturales adhibet, aut a causis naturalibus effectus supranaturales exspectat, eum *superstitionis* arguimus.

VI.

Hujus *origo* igitur est in *ignoratione causarum efficiuntiumque naturalium*, quibus perperam supranaturales subficiuntur.

VII.

Igitur in superstitione semper *error* inest; ennis autem *error noxious*: ergo omnis *superstitione noxia*.

VIII.

Superstitiosus veras rerum causas præterit, falsis adhæret: ergo rem, quam sibi explicare videtur, non explicat.

IX.

Superstitiosus veros rerum effectus ignorat, illos exspectat: ergo illos non sequitur; hi, quos sequitur, nulli sunt.

X.

Ergo, si ex præceptis opinionibus agit, aduersus natiram; ergo perverse agit. Qui autem sic agit, ~~mag~~ finem suum non consequitur, aut adeo verum damnum sibi infligit.

XI.

Quod superstitione, quatenus superstitionis est, cum aliter nunquam accidere possit: *superstitione sine exceptione nosia est.*

XII.

Si tale quid melius illi succedit, ratione ipsius casu fit & natura propriis suis viribus errorem ejus emendat.

XIII.

Unica autem superstitionis corrigendæ ratio est melior naturæ rerum cognitio.

ULB Halle
005 505 992

3





SUPERSTITIONEM EXCEPTIONE ESSE NOXIAM,

DISPUTATIUNCULA

A

NONNULLIS STEPHANEI ALUMNIS
PROXIME DISCESSURIS
DIE VIII FEBR. MDCCXC. HOR. X
HABENDA

ADFIRMABUNT RESPONDENTES:

GODOFREDUS FRIDERICUS GOMPF,
GEORGIUS FRIDERICUS GERLOF,

AD OPPONENDUM PARATI SUNT:

JOANNES CHRISTOPHORUS MOESER.
JOANNES FRIDERICUS BESSER.
JOANNES ANDREAS WOLDMANN.
GOTTLLOB FRIDERICUS WILHELMUS POMME.
JOANNES FRIDERICUS CAROLUS AUGUSTUS STEGMANN.
JUSTUS FRIDERICUS HENRICUS KRUSE.
JOANNES CHRISTOPHORUS LUDOVICUS NIEMEYER.

Halberstadii, Litteris Delianis.